

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-79>

УДК 657.1:378.4

ОЦІНЮВАННЯ ОБЛІКУ ГРАНТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

EVALUATION OF GRANT ACTIVITY ACCOUNTING IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Трохановський Володимир Дмитрович

аспірант, провідний бухгалтер,

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-6656-5130>**Василіук Марія Михайлівна**

доктор економічних наук, професор,

професор кафедри обліку і оподаткування,

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7372-4382>**Trokhonovskyi Volodymyr, Vasiliyk Mariya**

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

Оцінювання обліку грантової діяльності в закладах вищої освіти є важливим аспектом фінансового менеджменту, що забезпечує ефективне використання зовнішнього фінансування та дотримання фінансових нормативів. Мета дослідження – аналіз ефективності обліку грантової діяльності в закладах вищої освіти, виявлення ключових проблем та пропозиція шляхів їх розв'язання для підвищення прозорості, комплаєнсу та ефективності фінансового менеджменту. Результати дослідження свідчать, що багато закладів вищої освіти досі використовують застарілі методи бухгалтерського обліку, що призводить до затримок у фінансовій звітності та проблем із відстеженням грантових коштів. У дослідженні зроблено висновок, що вдосконалення обліку грантової діяльності в закладах вищої освіти потребує переходу до стандартизованих облікових процедур, посилення фінансової підготовки персоналу та впровадження цифрових рішень.

Ключові слова: бухгалтерський облік, гранти, грантова діяльність, заклади вищої освіти.

The evaluation of grant activity accounting in higher education institutions is an important aspect of financial management that ensures the effective use of external funding and compliance with financial regulations. The increasing reliance of higher education institutions on grants for research, infrastructure development, and education highlights the relevance of this issue. Despite the significance of grant funding, many institutions face challenges in accounting for these resources, particularly the complexity of financial reporting, discrepancies in expense allocation, and the need to adhere to both national and international accounting standards. The lack of unified methodologies for grant accounting, the prevalence of manual financial processes, and limited digitalization lead to inefficiencies, increasing financial and reputational risks. These challenges necessitate a comprehensive assessment of existing accounting practices to identify shortcomings and develop strategies for improvement. The aim of the study is to analyze the effectiveness of grant activity accounting in higher education institutions, identify key issues, and propose solutions to enhance transparency, compliance, and financial management efficiency. The research results indicate that many higher education institutions still employ outdated accounting methods, resulting in delays in financial reporting and difficulties in tracking grant funds. Insufficient automation, fragmentation of financial reporting, and inconsistencies in classifying grant expenses were identified as major obstacles to effective grant management. Compliance with donor requirements remains an issue due to differences in financial reporting formats and auditing expectations. The study concludes that improving grant activity accounting in higher education institutions requires a transition to standardized accounting procedures, enhanced financial training for staff, and the implementation of digital solutions. Integrating automated financial monitoring systems, compliance control tools, and real-time reporting mechanisms can significantly increase the effectiveness and accuracy of grant accounting. Aligning organizational accounting practices with international financial reporting standards will promote transparency, streamline audit processes, and enhance trust in the organization when applying for future grants.

Keywords: accounting, grants, grant activity, higher education institutions.

Постановка проблеми. Облік грантової діяльності в закладах вищої освіти (ЗВО) є важливим аспектом фінансового менеджменту, що забезпечує прозорість, відповідність нормативним вимогам та ефективне використання зовнішнього фінансування. Водночас усе більша складність грантового фінансування створює значні проблеми з погляду точної фінансової звітності, належного розподілу коштів та дотримання як національних, так і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Заклади вищої освіти часто отримують гранти з кількох джерел, кожне з яких має свої вимоги до фінансової звітності, обмеження на витрати та зобов'язання щодо дотримання вимог. Відсутність стандартизованих бухгалтерських процедур, розроблених спеціально для грантової діяльності, може призвести до невідповідностей у фінансовій документації, затримок у звітності та потенційних фінансових порушень. Використання традиційних методів бухгалтерського обліку в поєднанні з браком спеціалізованої фінансової експертизи серед співробітників закладів вищої освіти ще більше ускладнює точне відстеження та управління грантовими коштами. Ці виклики наголошують на необхідності систематичного оцінювання поточної практики бухгалтерського обліку з метою виявлення неефективності, ризиків та напрямів покращення фінансового менеджменту грантів [1].

Актуальність оцінювання обліку грантової діяльності в закладах вищої освіти посилюється зростанням залежності закладів вищої освіти від зовнішнього фінансування досліджень, розвитку інфраструктури та освітніх інновацій. Оскільки грантове фінансування стає важливим фінансовим ресурсом, установи мають створити ефективну систему бухгалтерського обліку для забезпечення належного обліку, моніторингу та звітності за грантовими операціями. Відсутність ефективних механізмів бухгалтерського обліку може призвести до фінансових розбіжностей, репутаційних ризиків і потенційної втрати майбутніх можливостей фінансування. Розвиток цифрових інструментів управління фінансами та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку вимагає переоцінювання традиційних бухгалтерських практик з метою інтеграції сучасних технологій та підвищення фінансової прозорості. Комплексне оцінювання систем обліку грантів не лише підвищить фінансову ефективність діяльності університетів, але й зміцнить інституційну довіру, сприятиме налагодженню довгострокових партнер-

ських відносин із грантодавцями та сприятиме сталому академічному і дослідницькому розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У статті К. Каліни, К. Недрі, Л. Рибалко та І. Трубавіної досліджено теоретико-методологічні основи застосування грантів та здійснення фандрайзингової діяльності для українських науковців у сфері педагогіки. Авторами визначено ключові аспекти залучення грантового фінансування, акцентовано увагу на необхідності розвитку компетентності науковців у сфері фандрайзингу та формуванні ефективної стратегії використання грантів для освітніх і наукових проєктів [2].

С. Бажан у своєму дослідженні аналізує правові аспекти трансформації системи вищої освіти України, зокрема через об'єднання університетів за кластерним підходом. Розглянуто потенційні переваги такого підходу, серед яких оптимізація ресурсів, покращення якості освітніх послуг та розширення можливостей залучення фінансування, включаючи грантові кошти [3].

В. М. Бабаєв, О. В. Димченко, В. В. Смачило та О. О. Рудаченко досліджують регіональні особливості розвитку стартап-екосистем та їх вплив на підприємницьку діяльність, що має безпосереднє відношення до залучення грантового фінансування. У статті акцентовано увагу на механізмах фінансової підтримки стартапів, що може слугувати прикладом для університетів у формуванні власних стратегій фандрайзингу [4].

М. В. Комар аналізує впровадження інноваційних технологій у систему вищої освіти України, звертаючи увагу на роль цифрових платформ та сучасних методик навчання. У контексті грантової діяльності автором підкреслено значущість фінансування інноваційних освітніх програм, що є важливим напрямом розвитку університетської науки [5].

С. А. Калашнікова та І. В. Власова розглядають фінансову автономію університетів як чинник підвищення їх соціальної відповідальності, обґрунтовуючи, що розширення фінансової автономії сприяє ефективнішому використанню грантових ресурсів, дозволяє університетам самостійно визначати пріоритети фінансування та підвищувати ефективність управління бюджетом [6].

Ю. Заячук досліджує формування світового ринку освітніх послуг, зокрема конкуренцію та співпрацю між університетами, й наголошує на ролі грантового фінансування в зміцненні міжнародних партнерств, що є важливим чин-

ником підвищення конкурентоспроможності українських закладів вищої освіти [7].

В. Андрущенко аналізує виклики, що постають перед українськими університетами в умовах соціальної турбулентності. Основну увагу приділено необхідності адаптації закладів вищої освіти до нових реалій через залучення додаткових фінансових ресурсів, зокрема грантів, а також через впровадження стратегій стабілізації та розвитку [8].

Виділення не виділених раніше частин загальної проблеми. У процесі оцінювання обліку грантової діяльності закладів вищої освіти було виділено кілька не розглянутих раніше аспектів, які суттєво впливають на ефективність управління фінансами. По-перше, недостатня інтеграція інформаційних систем у фінансових процесах призводить до фрагментації даних і ускладнює моніторинг використання грантових коштів. По-друге, нерегулярне оновлення облікових практик заважає відповідності сучасним вимогам донорів та міжнародним стандартам. І останнє – недостатня увага до навчання персоналу у сфері грантового обліку створює ризики виникнення помилок і знижує загальний рівень прозорості фінансової діяльності закладів. З огляду на це дослідження спрямовано на наукове обґрунтування зазначених аспектів.

Формулювання цілей статті. Мета дослідження – аналіз ефективності обліку грантової діяльності в закладах вищої освіти, виявлення ключових проблем та пропозиція шляхів їх розв'язання для підвищення прозорості, комплаєнсу та ефективності фінансового менеджменту.

Відповідно до мети, нами було поставлено і розв'язано такі завдання: провести аналіз наявних методів обліку грантової діяльності в закладах вищої освіти; виявити ключові проблеми, що перешкоджають ефективному управлінню грантами; оцінити рівень автоматизації фінансових процесів; дослідити відповідність облікових практик міжнародним стандартам; розробити рекомендації для покращення прозорості та комплаєнсу в обліку грантової діяльності ЗВО.

Виклад основного матеріалу дослідження. Грантова діяльність закладів вищої освіти відіграє важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності, стимулюванні наукових досліджень та підтримці інноваційних проєктів. Грант – це цільовий фінансовий ресурс, що надається державними органами, міжнародними організаціями, приватними фон-

дами або іншими установами для підтримки конкретних проєктів у сфері освіти, науки та соціального розвитку. На відміну від кредитів чи інвестицій гранти є безповоротними, тобто реципієнти не зобов'язані повертати кошти, якщо вони використовуються відповідно до вимог донора [9, с. 50–51]. Гранти можна класифікувати за різними критеріями: джерелом фінансування, метою та категорією реципієнтів. За джерелом фінансування гранти поділяються на державні (надаються органами державної влади), міжнародні (надаються іноземними організаціями або установами) та приватні (фінансуються фондами, корпораціями або приватними особами). За цільовим призначенням гранти можуть бути дослідницькими, освітніми, інфраструктурними або соціальними. Залежно від категорії отримувача гранти надаються окремим особам (здобувачам вищої освіти, дослідникам) або установам (закладам вищої освіти, дослідницьким центрам).

Заклади вищої освіти активно долучаються до грантової діяльності з метою розширення свого дослідницького потенціалу, вдосконалення освітніх процесів та модернізації інфраструктури. Специфіка грантової діяльності в університетах полягає в тому, що вона спрямована на підтримку наукових досліджень, розвиток міжнародного співробітництва та інтеграцію освіти з виробництвом. Реалізація грантових проєктів вимагає чіткої організаційної структури в закладі вищої освіти, де обов'язки розподілені між науковцями, керівниками проєктів та фінансовими підрозділами. Процес передбачає подання заявки, виконання проєкту, звітування та фінансовий аудит. Належне фінансове управління грантами має важливе значення для забезпечення відповідності вимогам донорів та інституційної прозорості. Заклади вищої освіти повинні вести детальний облік грантових коштів, відстежувати їх розподіл, використання та звітувати перед донорами. Це вимагає запровадження спеціалізованої практики обліку, яка відрізняє грантове фінансування від інших фінансових ресурсів закладу.

Облік грантів у закладах вищої освіти регулюється національною та міжнародною нормативно-правовою базою. У багатьох країнах грантове фінансування регулюється стандартами фінансової звітності, які забезпечують підзвітність і прозорість. Нормативні положення визначають класифікацію грантів, процедури відображення доходу від грантів та механізми відстеження витрат. На міжна-

родному рівні облік грантів узгоджується зі стандартами фінансової звітності, як-от Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку в державному секторі [10] або Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку (GAAP) [11]. Ці стандарти встановлюють настанови щодо визначення доходів від грантів, класифікації витрат та забезпечення фінансової відповідності. Національне законодавство часто запроваджує спеціальні правила для обліку державних і міжнародних грантів, деталізуючи зобов'язання щодо звітності, податкові наслідки та заходи фінансового контролю. ЗВО повинні забезпечити дотримання цих законодавчих вимог, щоб запобігти фінансовим ризикам і зберегти право на отримання фінансування в майбутньому. З огляду на зростання ролі грантового фінансування у вищій освіті розроблення ефективної облікової політики і цифрових систем фінансового менеджменту має важливе значення для підвищення ефективності та прозорості адміністрування грантів.

Методологічні підходи до обліку грантових коштів у закладах вищої освіти ґрунтуються на необхідності забезпечення прозорості, достовірності та відповідності фінансовим і законодавчим вимогам. Облік грантової діяльності передбачає систематичний процес документування фінансових операцій, пов'язаних з отриманням, розподілом та витрачанням грантів. Однією з ключових вимог є повне відокремлення грантових коштів від інших фінансових ресурсів організації. Це забезпечує використання грантового фінансування виключно за цільовим призначенням та сприяє дотриманню донорських угод і нормативних положень. До того ж заклади вищої освіти мають дотримуватися принципів фінансової підзвітності, своєчасного звітування та документування всіх фінансових операцій, пов'язаних із грантами. Ці вимоги також передбачають ведення детального обліку прямих і непрямих витрат, забезпечення належного бюджетного контролю та підготовку періодичної фінансової звітності для різних учасників процесу, зокрема грантодавців, аудиторів і регуляторних органів.

Фінансовий та управлінський облік грантів у закладах вищої освіти має специфічні особливості, які відрізняють його від загальних фінансових операцій. Фінансовий облік зосереджений на реєстрації грантових операцій відповідно до стандартів бухгалтерського обліку, забезпеченні належної класифікації грантових надходжень та відстеженні витрат

відповідно до грантового бюджету. Цей процес передбачає облік грантових надходжень після підтвердження права на отримання гранту, ведення окремих центрів витрат для різних грантів і застосування належного фінансового контролю для запобігання нецільовому використанню коштів. Управлінський облік, навпаки, займається внутрішніми процесами, які підтримують прийняття рішень щодо ефективного використання грантових коштів. Він охоплює бюджетне планування, аналіз витрат, оцінювання результатів діяльності та фінансове прогнозування. Заклади вищої освіти часто впроваджують спеціалізовані облікові системи, які інтегрують функції фінансового та управлінського обліку, що дозволяє їм здійснювати моніторинг виконання грантів, оцінювати фінансові ризики та забезпечувати дотримання грантових угод. Ефективність управління грантами залежить від здатності закладами вищої освіти вести точний облік, оптимізувати розподіл ресурсів і демонструвати фінансову стійкість потенційним донорам.

Використання міжнародних стандартів в обліку грантових коштів є основною вимогою для забезпечення прозорості та порівняльності фінансової звітності. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку в державному секторі (МСБОДС) [10] та Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) [12] забезпечують основу для визнання, оцінювання та розкриття інформації про фінансові операції, пов'язані з грантами. МСБОДС, які застосовуються до державних установ, наголошують на принципі нарахування, вимагаючи від ЗВО визнавати доходи від грантів тоді, коли виконано умови, а не тоді, коли отримано кошти. МСФЗ, які можуть застосовуватися до певних приватних або напівдержавних освітніх установ, запроваджують керівні принципи для звітування про фінансову діяльність, пов'язану з грантами, особливо в частині визнання доходів і розподілу витрат. Дотримання міжнародних стандартів підвищує довіру до ЗВО у світовій академічній та фінансовій спільноті, що полегшує доступ до можливостей міжнародного фінансування. ЗВО також мають ураховувати специфічні вимоги донорів, оскільки грантодавці можуть накладати додаткові зобов'язання щодо фінансової звітності, зважаючи на свою внутрішню політику.

Інтеграція міжнародних стандартів бухгалтерського обліку з національними правилами дозволяє закладам вищої освіти підтримувати послідовний підхід до обліку грантів, забезпе-

чуючи при цьому відповідність законодавчим та інституційним вимогам. У таблиці 1 узагальнено головні аспекти методології обліку грантів у закладах вищої освіти.

Оцінювання ефективності обліку грантової діяльності в закладах вищої освіти має важливе значення для забезпечення прозорості, дотримання вимог донорів та ефективного використання фінансових ресурсів. Процес ведення грантового обліку пов'язаний з різними викликами та проблемами, які ускладнюють фінансовий менеджмент і звітність. Однією з ключових проблем є складність дотримання нормативних вимог, адже грантові кошти підпадають під дію різних правових норм, зокрема національного законодавства, фінансових вимог донорів та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. ЗВО змушені орієнтуватися в цих нормах, забезпечуючи при цьому точну фінансову звітність і уникаючи правових ризиків. Іншою проблемою є невідповідність між системами бухгалтерського обліку та специфічними потребами фінансового менеджменту грантів. Багато закладів вищої освіти використовують бухгалтерські системи загального призначення, які не оптимізовані для відстеження операцій, пов'язаних із грантами, що призводить до неефективності розподілу коштів, моніторингу витрат і точності звітності. Розбіжності в класифікації витрат, затримки у фінансовій звітності та проблеми з аудитом грантових витрат створюють перешкоди для ефективного управління грантами. Брак кваліфікованого персоналу з досвідом у сфері бухгалтерського обліку грантів ще більше посилює ці проблеми, оскільки заклади вищої освіти

потребують фінансових спеціалістів, які розуміють як принципи бухгалтерського обліку, так і стратегії управління грантами [14].

Щоб підвищити ефективність обліку грантів, ЗВО мають запровадити вдосконалені облікові процедури, які відповідають найкращим практикам фінансового менеджменту. Одним із ключових напрямів удосконалення є створення стандартизованої облікової політики, спеціально розробленої для грантової діяльності. Заклад вищої освіти повинні розробити чіткі інструкції щодо визнання доходів, класифікації витрат і термінів подання звітності, щоб забезпечити послідовність у фінансовому управлінні. Посилення механізмів внутрішнього контролю є ще одним важливим кроком, оскільки це мінімізує ризики щодо нецільового використання коштів, махінацій та недотримання вимог. Внутрішній аудит, періодичні фінансові огляди та запровадження прозорих структур обліку підвищують підзвітність грантових коштів і надають стейкхолдерам достовірні фінансові дані. Додатково заклади вищої освіти повинні створити спеціальні відділи з управління грантами, які координуватимуть фінансову звітність, комунікацію з донорами та моніторинг дотримання вимог. Ці відділи відіграють важливу роль у забезпеченні того, щоб фінансові дані фіксувалися систематично і відповідно до очікувань донорів [15].

Діджиталізація та автоматизація процесів обліку грантів є факторами трансформації, які можуть значно підвищити ефективність фінансового менеджменту в закладах вищої освіти. Впровадження програмного забезпечення для управління фінансами, пристосованого для обліку грантів, може значно зменшити ризики помилок і підвищити прозорість фінансової діяльності.

Таблиця 1

Головні аспекти методології обліку грантів у ЗВО

Аспект	Фінансовий облік	Управлінський облік
Мета	Дотримання стандартів і правил бухгалтерського обліку	Внутрішнє прийняття рішень та фінансове планування
Фокус	Облік та звітність за грантовими операціями	Бюджетування, аналіз витрат і оцінювання ефективності
Облік коштів	На основі умов гранту та стандартів бухгалтерського обліку	Узгоджується з фінансовою стратегією та інституційними цілями
Відстеження витрат	Детальний облік та систематизація	Аналіз ефективності витрат і дотримання бюджету
Звітність	Обов'язкова фінансова звітність для зовнішніх користувачів	Внутрішні звіти для управління та стратегічного планування
Комплаєнс	Дотримання законодавчих та регуляторних вимог	Забезпечення ефективного та оптимального використання коштів

Джерело: сформовано на основі [13]

сованого для відстеження грантів, дозволяє закладам вищої освіти впорядкувати бухгалтерські операції, зменшити кількість помилок, спричинених ручною працею, та підвищити точність звітності. Автоматизовані системи полегшують відстеження надходжень і витрат грантів у режимі реального часу, забезпечуючи постійне оновлення фінансових даних та їх доступність для відповідних сторін.

Інтеграція хмарних бухгалтерських платформ ще більше посилює співпрацю між фінансовими командами, менеджерами проєктів та аудитором, забезпечуючи централізовану базу даних для фінансової інформації, пов'язаної з грантами. До того ж штучний інтелект (ШІ) та інструменти аналізу даних можна використовувати для вивчення фінансових моделей, прогнозування бюджетних потреб і визначення потенційних ризиків в управлінні грантами. ЗВО, які інвестують у цифрову трансформацію, не лише підвищують ефективність своїх фінансових операцій, а й посилюють свою конкурентоспроможність у забезпеченні майбутнього грантового фінансування. Автоматизована фінансова звітність, електронний документообіг та відстеження відповідності зменшують адміністративне навантаження і дозволяють установам виділяти більше ресурсів на наукові дослідження та розробки. У таблиці 2 висвітлено ключові відмінності між традиційним і діджиталізованим підходами до обліку грантів.

Майбутнє обліку грантів у закладах вищої освіти залежить від здатності адаптуватися до сучасних технологій фінансового менеджменту та вдосконалення процедурних рамок. Запровадження цифрових рішень у поєднанні з удосконаленою фінансовою політикою та підготовкою персоналу дозволить ЗВО оптимізувати управління фінансами грантів, забезпечити дотримання нормативних вимог та максимізувати вплив проєктів, що фінансуються за рахунок грантів.

Висновки. Результати проведеного аналізу сучасних методів обліку грантової діяльності в закладах вищої освіти виявили, що більшість закладів вищої освіти використовують традиційні підходи, які не відповідають сучасним вимогам та потребам. Це призводить до численних проблем, як-от затримки у фінансовій звітності, неефективність у розподілі грантових коштів та недотримання вимог донорів. Виявлені ключові проблеми, що перешкоджають ефективному управлінню грантами, включають недостатній рівень автоматизації фінансових процесів та невідповідність облікових практик міжнародним стандартам. Удосконалення облікових процедур, зокрема впровадження нових технологій, може суттєво підвищити ефективність фінансового менеджменту в закладах вищої освіти.

Перспективи подальших наукових досліджень можуть включати вивчення впливу цифровізації на управлінські рішення у сфері грантового фінансування.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика традиційного та цифрового обліку грантів

Аспект	Традиційний облік грантів	Цифровий облік грантів
Оброблення даних	Ручне введення даних та заповнення документів	Автоматизований збір даних та цифрові записи
Фінансова звітність	Періодична ручна підготовка звітів	Автоматизована фінансова звітність у режимі реального часу
Опрацювання помилок	Високий ризик людських похибок у розрахунках	Зменшення кількості помилок завдяки автоматизованій перевірці
Моніторинг комплаєнсу	Ручні перевірки та аудити комплаєнсу	Відстеження комплаєнсу та сповіщення за допомогою штучного інтелекту
Ефективність	Витрати часу та праці	Підвищення ефективності та зменшення робочого навантаження
Доступність даних	Обмежений фізичними записами та локальними базами даних	Хмарний доступ з оновленнями в режимі реального часу

Джерело: сформовано на основі [16]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Литвиченко Д. С. Грантово-проектна діяльність як засіб формування ключових компетенцій здобувачів вищої освіти в умовах онлайн-навчання. *Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова*. Серія: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2024. № 19 (46). С. 59–66. DOI: <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series19.2024.46.09>
2. Каліна К., Недря К., Рибалко Л., Трубавіна І. Поняття про теоретико-методологічні основи застосування грантів і здійснення фандрайзингової діяльності для українських науковців у сфері педагогіки. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. 2022. № 58. С. 123–134. DOI: <https://doi.org/10.34142/2312-1548.2022.58.12>
3. Бажан С. Правові засади трансформації української освіти: об'єднання університетів як кластерний підхід. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти*. Серія: Педагогіка. Психологія. 2024. № 6. С. 3–13. DOI: <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2024-2.01>
4. Бабаєв В. М., Димченко О. В., Смачило В. В., Рудаченко О. О. Регіональні особливості розвитку екосистеми стартапів: підприємницький аспект. *Бізнес Інформ*. 2022. № 10. С. 58–63. DOI: <https://doi.org/10.32983/222-4459-2022-10-58-63>
5. Комар М. В. Аналіз трендів впровадження інноваційних технологій у вищу освіту України. *Академічні візії*. 2022. № 6-7. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/47> (дата звернення: 12.03.2025)
6. Калашнікова С. А., Власова І. В. Розширення фінансової автономії університетів як інструмент підвищення їх соціальної відповідальності. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2022. № 13. С. 55–69. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2022-13-55-69>
7. Заячук Ю. Формування світового ринку послуг вищої освіти: конкуренція та співпраця. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2021. № 3. С. 72–80. DOI: <https://doi.org/10.31499/2307-4906.3.2021.241575>
8. Андрущенко В. Українські університети перед викликами соціально-турбулентного світу. *Вища освіта України*. 2022. № 4. С. 5-12. DOI: [https://doi.org/10.31392/NPU-VOU.2022.4\(87\).01](https://doi.org/10.31392/NPU-VOU.2022.4(87).01)
9. Поплавський П. Г. Еволюція та сучасні визначення терміна «грант». *Проблеми економіки*. 2024. № 2. С. 47–52. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-47-52>
10. Посібник з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі 2018. URL: <https://www.ipsasb.org/publications/2018-1> (дата звернення: 11.02.2025)
11. Пилипенко А., Решетнікова Ю., Лободзинська Т. Особливості бухгалтерського фінансового обліку у Сполучених штатах Америки, Китайській народній республіці та Європейському союзу. *Економіка та суспільство*. 2021. № 32. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-29>
12. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text (дата звернення: 12.03.2025)
13. Павловський С., Наголюк О. Управління діяльністю цільових бюджетних фондів в Україні: економіко-правові аспекти. *Розвиток міста*. 2024. № 4 (04). С. 49–53. DOI: <https://doi.org/10.32782/city-development.2024.4-7>
14. Мельник А., Пилипенко Л. Сутність, завдання і функції управлінського обліку в державних закладах вищої освіти України. *Економіка та суспільство*. 2024. № 67. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-92>
15. Ільїна-Стогнієнко В. Ю., Рябушко Р. М., Камінський В. В. Аналіз векторів розвитку організації науково-дослідницької роботи в медичних закладах вищої освіти. *Академічні візії*. 2023. № 16. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/171> (дата звернення: 11.03.2025)
16. Артюхіна М. В., Дьогтева І. О., Жарінов С. С., Нестеренко О. В., Нікіфорова Л. О., Шиян А. А. (2022). Цифровізація процесів управління розвитком міжнародного науково-технічного співробітництва. *Актуальні проблеми економіки*. 2022. № 6–7. С. 6–19. DOI: [10.32752/1993-6788-2022-1-252-253-6-19](https://doi.org/10.32752/1993-6788-2022-1-252-253-6-19)

REFERENCES:

1. Lytvychenko D. S. (2024). Grantovo-proiektna diialnist yak zasib formuvannia kliuchovykh kompetentsii zdobuvachiv vyshchoi osvity v umovakh onlain-navchannia [Grant project activity as a means of forming key competencies of higher education students in online learning conditions]. *Naukovyi chasopys NPU imeni MP Drahomanova*. Serii: Korektsiina pedahohika ta spetsialna psykholohiia - Scientific Journal of the Drahomanov National Pedagogical University. Series: Correctional Pedagogy and Special Psychology, vol. 19 (46), pp. 59–66. DOI: <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series19.2024.46.09>
2. Kalina K., Nedria K., Rybalko L., & Trubavina I. (2022). Poniattia pro teoretyko-metodolohichni osnovy zas-tosuvannia hrantiv i zdiisnennia fandraizynhovoї diialnosti dlia ukrain skykh naukovtsiv u sferi pedahohiky [The con-

cept of theoretical and methodological foundations for grant application and fundraising activities for Ukrainian scientists in pedagogy]. *Zasoby navchalnoi ta naukovu-doslidnoi roboty – Educational and research tools*, vol. 58, pp. 123–134. DOI: <https://doi.org/10.34142/2312-1548.2022.58.12>

3. Bazhan S. (2024). Pravovi zasady transformatsii ukrainskoi osvity: obiednannia universytetiv yak klasternyi pidkhid [Legal principles of the transformation of Ukrainian education: University mergers as a cluster approach]. *Naukovyi visnyk Vinnytskoi akademii bezperervnoi osvity*. Serii: Pedagogika. Psykholohiia – Scientific Bulletin of Vinnytsia Academy of Continuing Education. Series: Pedagogy. Psychology, vol. 6, pp. 3–13. DOI: <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2024-2.01>

4. Babaiev V. M., Dymchenko O. V., Smachylo V. V., & Rudachenko O. O. (2022). Rehionalni osoblyvosti rozvytku ekosystemy startapiv: pidpriemnytskyi aspekt [Regional features of startup ecosystem development: The entrepreneurial aspect]. *Biznes Inform – Business Inform*, vol. 10, pp. 58–63. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-10-58-63>

5. Komar M. V. (2022). Analiz trendiv vprovadzhennia innovatsiinykh tekhnolohii u vyshchu osvitu Ukrainy [Analysis of trends in the implementation of innovative technologies in higher education in Ukraine]. *Akademichni vizii – Academic visions*, vol. 6–7. Available at: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/47> (accessed: 12.03.2025)

6. Kalashnikova S. A., & Vlasova I. V. (2022). Rozshyrennia finansovoi avtonomii universytetiv yak instrument pidvyshchennia yikh sotsialnoi vidpovidalnosti [Expanding the financial autonomy of universities as a tool for increasing their social responsibility]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Universytety i liderstvo» – International scientific journal 'Universities and Leadership'*, vol. 13, pp. 55–69. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2022-13-55-69>

7. Zaiachuk Yu. (2021). Formuvannia svitovoho rynku posluh vyshchoi osvity: konkurentsia ta spivpratsia [Formation of the global higher education services market: Competition and cooperation]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu – Collection of scientific papers of Uman State Pedagogical University*, vol. 3, pp. 72–80. DOI: <https://doi.org/10.31499/2307-4906.3.2021.241575>

8. Andrushchenko V. (2022). Ukrainski universytety pered vyklykamy sotsialno-turbulentnoho svitu [Ukrainian universities facing the challenges of a socially turbulent world]. *Vyshcha osvita Ukrainy – Higher education in Ukraine*, vol. 4, pp. 5–12. DOI: [https://doi.org/10.31392/NPU-VOU.2022.4\(87\).01](https://doi.org/10.31392/NPU-VOU.2022.4(87).01)

9. Poplavskiy P. H. (2024). Evolutsiia ta suchasni vyznachennia termina «hrant» [Evolution and modern definitions of the term "grant"]. *Problemy ekonomiky – Economic problems*, vol. 2, pp. 47–52. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-47-52>

10. International Public Sector Accounting Standards Board (2018). Posibnyk z mizhnarodnykh standartiv bukhhalterskoho obliku v derzhavnomu sektori [Handbook of International Public Sector Accounting Standards]. Retrieved from <https://www.ipsasb.org/publications/2018-1> (accessed: 11.03.2025)

11. Pylypenko A., Reshetnikova Yu., & Lobodzynska T. (2021). Osoblyvosti bukhhalterskoho finansovoho obliku u SSHA, KNR ta YeS [Features of accounting and financial reporting in the USA, China, and the EU]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 32. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-29>

12. Ministry of Justice of Ukraine (2025). Mizhnarodni standarty finansovoi zvitnosti (MSFZ) [International Financial Reporting Standards (IFRS)]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text (accessed: 12.03.2025)

13. Pavlovskiy S., & Nahoiliuk O. (2024). Upravlinnia diialnistiu tsilovykh biudzhetnykh fondiv v Ukraini: ekonomiko-pravovi aspekty [Management of targeted budget funds in Ukraine: Economic and legal aspects]. *Rozvytok mista – City development*, vol. 4, pp. 49–53. DOI: <https://doi.org/10.32782/city-development.2024.4-7>

14. Melnyk, A., & Pylypenko, L. (2024). Sutnist, zavdannia i funktsii upravlinskoho obliku v derzhavnykh zakladakh vyshchoi osvity Ukrainy [The essence, tasks, and functions of management accounting in state higher education institutions of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 67. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-92>

15. Ilina-Stohnienko V. Yu., Riabushko R. M., & Kaminskyi V. V. (2023). Analiz vektoriv rozvytku orhanizatsii naukovu-doslidnytskoi roboty v medychnykh zakladakh vyshchoi osvity [Analysis of development vectors for scientific research organization in medical higher education institutions]. *Akademichni vizii – Academic visions*, vol. 16. Retrieved from <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/171> (accessed: 12.03.2025)

16. Artiukhina M. V., Dyohtieva I. O., Zharinov S. S., Nesterenko O. V., Nikiforova L. O., & Shyyan A. A. (2022). Tsyfrovizatsiia protsesiv upravlinnia rozvytkom mizhnarodnoho naukovu-tekhnichnoho spivrobitnytstva [Digitalization of management processes for the development of international scientific and technical cooperation]. *Aktualni problemy ekonomiky – Current economic problems*, vol. 6–7, pp. 6–19. DOI: <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2022-1-252-253-6-19>